

Hen kan inte redogöra för...!

Kan vi pysa?

Malin Sunesson

Specialpedagog fördjupning NPF

malin.sunesson@orebro.se

Centralt skolstöd, Lotsen

**Koncentration,
hålla en "röd tråd"**

**Ordförståelse,
grammatisk
förmåga, hitta
orden**

**Skapa sig inre
bilder**

**Uppfatta
sammanhang**

**Ur olika
perspektiv**

Eleven kan översiktligt **redogöra** för och analysera olika samhällens organisation och samhällsförhållanden samt de bakomliggande idéerna. Eleven kan också översiktligt **redogöra** för de mänskliga rättigheterna. I sin analys förklarar eleven enkla samband och drar enkla slutsatser om likheter och skillnader mellan olika samhällens organisation. Dessutom kan eleven dra enkla slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden, exempelvis arbetslivets utveckling, påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.

Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens. I analysen diskuterar eleven översiktligt orsakerna och konsekvenserna samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna. Eleven kan ge enkla argument för sina ståndpunkter och värderar med enkla omdömen andras ståndpunkter.

LGY 11, Samhällskunskap 1)

Eleven kan översiktligt **redogöra** för och analysera olika samhällets organisation och samhällsförhållanden samt de bakomliggande idéerna. Eleven kan också översiktligt **redogöra** för de mänskliga rättigheterna. I sin analys förklarar eleven **enkla samband** och **drar enkla slutsatser** om likheter och skillnader mellan olika samhällets organisation. Dessutom kan eleven **dra enkla slutsatser** om hur nutida samhällsförhållanden, exempelvis arbetslivets utveckling, **påverkar och påverkas av** individer, grupper och samhällsstrukturer.

Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon **orsak och konsekvens**. I analysen diskuterar eleven översiktligt **orsakerna och konsekvenserna** samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna. Eleven kan ge enkla argument för sina ståndpunkter och värderar med enkla omdömen andras ståndpunkter.

Undantagsbestämmelsen

Skollagen 15 Kap. 26 §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från **enstaka delar** av kunskapskraven. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som **inte är av tillfällig natur** och som utgör ett **direkt hinder** för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav. De kunskapskrav som rör säkerhet och de som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska dock alltid uppfyllas.

Om elevens svårigheter kan avhjälpas genom särskilt stöd är denna paragraf inte tillämplig.

Allmänna råd, Betyg och... s. 25

**Ledning och
stimulans**

**Extra
anpassningar**

Särskilt stöd

**Undantags-
bestämmelsen**

Skollagen –1 kap. 4§

*"I utbildningen ska hänsyn tas till barns och **elevers olika behov**. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att **uppväga skillnader** i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. "*

Likvärdighet = att göra olika

(Rådbrink och Palmius, Spsm)

Skollagen 3 kap §3

*"... elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt **motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.**"*

(Ny lagtext 2014)

"En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. **Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen.** Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. **Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.** Skolan har ett särskilt ansvar för elever med funktionsnedsättning."

(LGY 11, s 6)

Extra anpassningar

- Ett särskilt schema över skoldagen
- Stöd att sätta igång arbetet
- **Ett undervisningsområde förklarat på annat sätt**
- Extra tydliga instruktioner
- Hjälpt att förstå texter
- Digital teknik med anpassade programvaror
- **Anpassade läromedel**
- Utrustning
- **Extra färdighetsträning**
- Enstaka specialpedagogiska insatser

Dokumenteras i IUP

Särskilt stöd

...för- och
nackdelar

...samband

...orsaker och
konsekvenser

**Redogöra
för...**

...hur
påverkas...

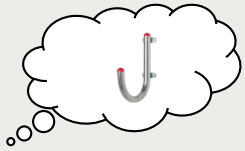
...ur olika
perspektiv/från
olika källor

...likheter och
skillnader

För- och nackdelar med...

	+		-		Motivering
	produkten	miljön	produkten	miljön	
Material 1					Det är positivt för att... Det är negativt för att...
Material 2					

*"...eleven några exempel på lämpliga material och produkter samt redogör översiktligt för hur man väljer material och produkter med hänsyn till avsett användningsområde...
(Hantverkskunskap, Material och miljö)*

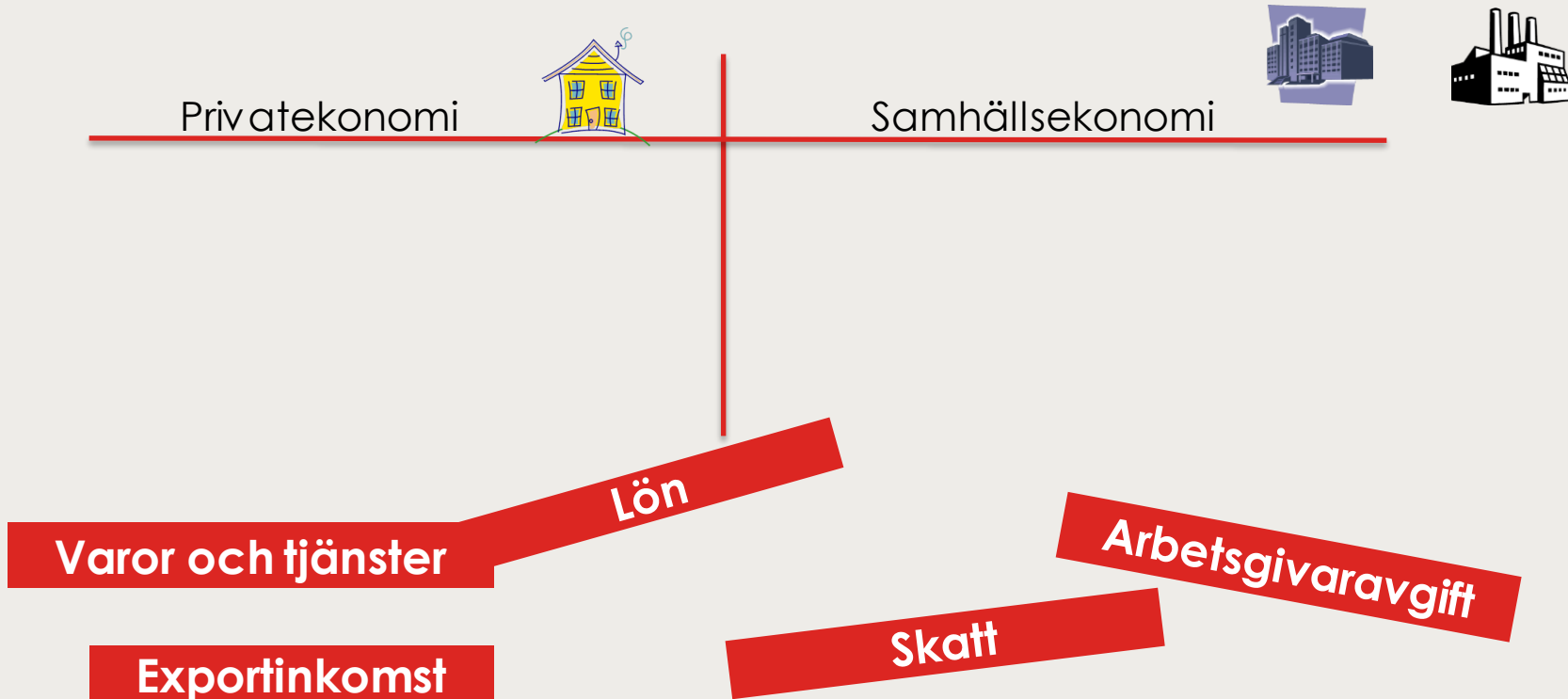
Samband...

	Lika	Olika
Person		
Århundrade		
Plats		
Problem...		

"... kan eleven översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv.." (Svenska 1)

(... "förhållandet mellan hushållets inkomster och utgifter, tillgångar och skulder samt för sambanden mellan den privata ekonomin och samhällsekonomin"

(Samhällskunskap 1)

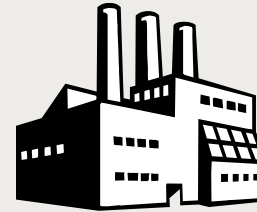
Offentlig sektor

Privata
hushåll

Näringsliv

Varor och tjänster

Löner

Skatt

Arbetsgivaravgift

Exportinkomst

Hur påverkas....

"...samhällsförhållanden påverkar och påverkas av individer och samhällsstrukturer"

(Samhällskunskap 1)

Hur påverkas människorna i en diktatur?

Makthavarna bestämmer om vad som ska skrivas i tidningen och sändas på tv.

...det leder till....

Media censureras från vissa åsikter

...det leder till....

Staten ger pengar till tvbolag och tidningsredaktioner för att de ska skriva makthavarnas budskap

... det leder till...

Likheter och skillnader

	Kön	Sexualitet	Syn på livet. Varför finns vi?	Vad händer efter döden?
Islam				
Buddhism				
Judendom				
Kristendom				
Hinduism				

"...redogöra för hur religion kan förhålla sig till etnicitet, kön, sexualitet och socioekonomisk bakgrund."

"redogöra för likheter och skillnader mellan världsreligionernas människosyn och gudsuppfattningar..."

(Religionskunskap 1)

Ur olika perspektiv/från olika källor...

	Fosterdiagnostik	GMO-växter	GMO-djur	...
Källa 1				
Källa 2				
Källa 3				

"söka, granska och tolka källmaterial för att besvara frågor..." (Historia 2)

"...belysa frågeställningen ur olika perspektiv"

"...metod för att söka information och samla in och bearbeta underlag,"

(Gymnasiearbetet)

Orsak

Händelse

Konsekvens

"... analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens..."
(Samhällskunskap)

Vilken/vilka av dessa modeller kan du ha användning av i din undervisning?

Hur kan du anpassa dessa modeller/skapa egna modeller utifrån ditt ämne?

Bedömningsituation

” I det arbetet är det viktigt att läraren anpassar bedömningsituationerna för att ge alla elever möjlighet att visa vad de kan. Det går inte att kräva att alla elever ska göra på samma sätt. Bedömningsformerna kommer att se olika ut beroende på den enskilda elevens behov och förutsättningar. ”

(Skolverket, 2014, Stödinsatser i utbildningen, s.15)

"Enligt läroplanen ska utvärderingarna av elevernas kunskaper vara allsidiga. Det innebär att lärare behöver ge eleverna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. När läraren analyserar elevernas kunskaper måste hon eller han använda sig av olika underlag som tillsammans ger en bred och nyanserad bild av kunskaperna."

Allmänna råd, Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan s. 16

E nivå:

- Översiktligt redogöra för
 - tar upp väsentliga delar
 - relevanta begrepp, emellanåt med låg precision. Eleven räknar upp begrepp utan att i någon högre grad använda dem i analysen
- Enkla samband
 - De samband som anges är linjära och sällan i flera led
- Enkla slutsatser
 - Analyser och slutsatser är allmänt hållna och görs ibland på subjektiva grunder utan att alltid ha stöd i sakförhållanden.

(Bedömningsstöd i samhällskunskap, Skolverket)

**Ledning och
stimulans**

**Extra
anpassningar**

Särskilt stöd

**Undantags-
bestämmelsen**

Eleven kan översiktligt **redogöra** för och analysera olika samhällens organisation och samhällsförhållanden samt de bakomliggande idéerna. Eleven kan också översiktligt **redogöra** för de mänskliga rättigheterna. I sin analys förklarar eleven enkla samband och drar enkla slutsatser om likheter och skillnader mellan olika samhällens organisation. Dessutom kan eleven dra enkla slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden, exempelvis arbetslivets utveckling, påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.

Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens. I analysen diskuterar eleven översiktligt orsakerna och konsekvenserna samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna. Eleven kan ge enkla argument för sina ståndpunkter och **värderar med enkla omdömen andras ståndpunkter.**

Referenser:

Skollagen SFS 2010:800

Skolverket (2012) *Allmänna råd: Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. Bestnr.14:1408

Skolverket (Stödinsatser i utbildningen, om ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. Best.nr.14:1424

Skolverket (2012) *Allmänna råd: Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan*. best.nr. 12:1291

Skolverket (2015) Studiepaket om undantagsbestämmelsen.
<http://www.skolverket.se/bedomning/betyg/elever-med-funktionsnedsattning/studiepaket-om-undantagsbestammelsen>

- Arevik, S. & Hartzell, O. (2015) *Att göra tänkande synligt : en bok om begreppsbasead undervisning*. Liber förlag.
- Svanelid, Göran (2014) *De fem förmågorna i teori och praktik, Boken om the big 5*. Studentlitteratur. Lund.
- Nottingham, James (2013) *Utmanande undervisning i klassrummet*. Natur och Kultur. Stockholm.
- Westlund, Barbro (2012) *Att undervisa i läsförståelse*. Natur och Kultur. Stockholm.